

ЗНАЧЕННЯ ТА ЗМІСТ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

©2020 КОВАЛЬЧУК Н. О., СМОЛЬНІКОВА К. А., ЖАЛОБА К. І.

УДК 330.322

JEL: E22

Ковальчук Н. О., Смольнікова К. А., Жалоба К. І. Значення та зміст інвестиційно-інноваційної діяльності вітчизняних підприємств

Метою статті є поглиблення науково-методичних засад управління інвестиційно-інноваційною діяльністю та аналіз її сучасного стану в Україні. Інвестиційно-інноваційна діяльність властива будь-якому підприємству, оскільки вона є одним із найважливіших аспектів його розвитку. У статті розкрито особливості тлумачення поняття «інвестиційно-інноваційна діяльність». Визначено, що поміж вітчизняних та іноземних науковців досі не досягнуто єдиної точки зору. На основі аналізу їх підходів до визначення поняття інвестиційної та інноваційної діяльності виділено основні ключові характеристики тлумачення. Сформовано класифікацію форм інвестиційної діяльності у сфері інновацій. Зазначено, що в сучасних умовах дослідження проблем інноваційно-інвестиційного розвитку набуває особливої актуальності, адже дуже важливо знайти шляхи вдосконалення менеджменту інновацій, інвестицій та інноваційно-інвестиційного розвитку. Проаналізовано сучасний стан інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні. Зазначено, що сьогодні динаміка інвестицій в економіку нашої держави набрала позитивної тенденції. Динаміка капітальних інвестицій за джерелами фінансування протягом 2010–2019 рр. характеризується переважанням власних коштів підприємств і організацій, частка яких коливалася в межах 60–70%. Визначено, що структура капітальних інвестицій за видами активів характеризується переважанням інвестицій у матеріальні активи, водночас найменше коштів інвестується у водопостачання, каналізацію, поводження з відходами. Тенденція інвестування основного капіталу також має позитивні зміни, хоча переломним періодом був 2008 р., після якого немає чіткої динаміки у зростанні обсягів інвестицій в основний капітал. Після оцінювання ситуації в інвестиційно-інноваційній сфері України сформовано основні категорії проблем, які погіршують її розвиток.

Ключові слова: інвестиційно-інноваційна діяльність, динаміка інвестицій в економіку, структура капітальних інвестицій, інвестування основного капіталу.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-10-89-95>

Рис.: 2. Табл.: 1. Бібл.: 10.

Ковальчук Наталія Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент, асистент кафедри публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (вул. Коцюбинського, 2, Чернівці, 58012, Україна)

E-mail: n_kovalchuk@chnu.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7886-2485>

Смольнікова Катерина Андріївна – магістрантка кафедри обліку та оподаткування, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (вул. Коцюбинського, 2, Чернівці, 58012, Україна)

E-mail: smolya.small@gmail.com

Жалоба Катерина Іванівна – магістрантка кафедри обліку та оподаткування, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (вул. Коцюбинського, 2, Чернівці, 58012, Україна)

E-mail: kateryna.thaloba@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5315-8774>

UDC 330.322

JEL: E22

Kovalchuk N. O., Smolnikova K. A., Zhaloba K. I. The Value and Content of Investment and Innovation Activities of Domestic Enterprises

The article is aimed at deepening the scientific-methodological principles of management of investment and innovation activities and analyzing its current status in Ukraine. Investment and innovation activity is peculiar to any enterprise, representing one of the most important aspects of its development. The article covers the peculiarities of interpretation of the concept of «investment and innovation activity». It is defined that a single point of view has not yet been yielded among both domestic and foreign scholars. On the basis of the analysis of their approaches to defining the concept of investment and innovation activity, the major key characteristics of the interpretation are allocated. A classification of forms of investment activity in the sphere of innovation has been formed. It is noted that today's research on the problems of innovation and investment development becomes of particular relevance, because it is very important to find ways to improve the management of innovations, investments and the innovation-investment development. The current status of investment and innovation activity in Ukraine is analyzed. It is specified that nowadays the dynamics of investments in the economy of our country has gained a positive tendency. The dynamics of capital investments by sources of financing during 2010-2019 are characterized by the prevailing own funds of enterprises and organizations, whose share ranged from 60% and up to 70%. It is determined that the structure of capital investments by types of assets is characterized by the

prevailing investments in tangible assets, while the least funds are invested in water supply, sewerage, waste management. The trend of fixed capital investing also has positive changes, although the turning point was 2008, after which there is no clear dynamics in the growth of fixed capital investments. After estimating the situation in the investment and innovation sphere of Ukraine, the authors have formed the main categories of problems that worsen its development.

Keywords: investment and innovation activity, dynamics of investments in the economy, structure of capital investments, investment of fixed capital.

Fig.: 2. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 10.

Kovalchuk Natalia O. – PhD (Economics), Associate Professor, Assistant of the Department of Public, Corporate Finance and Financial Intermediation, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (2 Kotsiubynskiyi Str., Chernivtsi, 58012, Ukraine)

E-mail: n_kovalchuk@chnu.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7886-2485>

Smolnikova Kateryna A. – Graduate Student, Department of Accounting and Taxation, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (2 Kotsiubynskiyi Str., Chernivtsi, 58012, Ukraine)

E-mail: smolya.small@gmail.com

Zhaloba Kateryna I. – Graduate Student, Department of Accounting and Taxation, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (2 Kotsiubynskiyi Str., Chernivtsi, 58012, Ukraine)

E-mail: kateryna.thaloba@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5315-8774>

Діяльність вітчизняних підприємств орієнтована Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020» та Доктриною збалансованого розвитку «Україна – 2030», тобто відповідає інноваційно-інвестиційній моделі розвитку економіки. Модернізація економіки, підвищення конкурентоспроможності на основі інтенсивного технічного та технологічного оновлення виробництва, активний розвиток суб'єктів господарювання – це все результати інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств.

Актуальність даного дослідження полягає в необхідності дослідження сучасного стану науково-методичних засад управління інвестиційно-інноваційною діяльністю в Україні, її значення та впливу на економіку країни, виявлення її особливостей в умовах обмеженості фінансових ресурсів, розробки рекомендацій, спрямованих на вдосконалення інвестиційно-інноваційної діяльності вітчизняних підприємств.

Теоретичні, методичні та прикладні аспекти інвестиційно-інноваційної діяльності висвітлені в наукових працях таких провідних учених, як: С. Гордієнко, Р. Качур, Т. Музиченко, О. Озерчук, А. Петренко, С. Панчишин, Б. Щукін, В. Білолипецький, Г. Іванов, Р. Костюкевич, О. Мусієнко, В. Федоренко, Д. Черваньов, С. Погасій, О. Лапко, Ю. Пимошенко та ін. Однак, попри суттєві напрацювання в цій сфері, залишаються відкритими низка проблем, які потребують досконалого обґрунтування та вирішення, а саме: дослідження стану інвестиційно-інноваційної діяльності вітчизняних підприємств.

Метою статті є поглиблення науково-методичних засад управління інвестиційно-інноваційною діяльністю та аналіз її сучасного стану в Україні.

Інвестиційно-інноваційна діяльність є одним із ключових факторів суспільного розвитку, оскільки забезпечує весь відтворювальний процес в економіці. Інтенсивність та ефективність інвестиційно-інноваційної діяльності – запорука сталого економічного розвитку держави.

Варто зазначити, що з-поміж вітчизняних та іноземних науковців й досі не досягнуто спільної точки зору щодо тлумачення поняття «інвестиційно-інноваційна діяльність».

У Законі України «Про інвестиційну діяльність» окремо наводиться трактування інвестиційної діяльності як сукупності практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій [1].

Національним стандартом (положенням) бухгалтерського обліку 1 визначено такі види діяльності:

- ✦ *звичайна діяльність* – будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення;
- ✦ *основна діяльність* – операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства та забезпечують основну частку його доходу;
- ✦ *операційна діяльність* – основна діяльність підприємства, а також інші види

діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю;

- ✦ *фінансова діяльність* – діяльність, яка призводить до змін розміру та складу власного та позикового капіталів підприємства;
- ✦ *інвестиційна діяльність* – придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів [3].

Проаналізуємо, як розуміють поняття «інвестиційна діяльність» окремі українські економісти. Р. Качур наводить таке визначення сутності інвестиційної діяльності: «це процес реалізації інвестицій, тобто вкладення матеріальних, фінансових ресурсів та інтелектуальних цінностей в об'єкти економіки і соціальної сфери [5].

Т. Музиченко зазначає: «інвестиційна діяльність – це послідовна сукупність дій її суб'єктів (інвесторів, учасників) щодо здійснення інвестицій з метою одержання доходу». Автор стверджує, що правові, економічні та соціальні умови цієї діяльності кожна держава визначає самостійно у своєму законодавстві. «Інвестиційний процес» є вужчим тлумаченням «інвестиційної діяльності», який пов'язує з обґрунтуванням і реалізацією інвестиційних проектів [6].

О. Озерчук характеризує інвестиційну діяльність як багатовекторний процес, адже йдеться, з одного боку, про різноманітні зовнішні та внутрішні джерела інвестування, а з іншого – про численні напрями інвестування [7].

Пшик Б. пише, що глибинною сутністю інноваційної діяльності є набуття та реалізація прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Отже, особливість інноваційної діяльності як об'єкта фінансового регулювання полягає в існуванні двох рівнів її сутності. Перший рівень полягає у створенні внаслідок її здійснення нових або істотно вдосконалених об'єктів, призначених для задоволення певних потреб [8].

Надалі вважаємо за доцільне розглянути різні підходи до трактування інноваційної діяльності.

Згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність» інноваційна діяльність – діяльність, що спрямована на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг [2].

С. Гордієнко у своїй праці [4] визначає інноваційну діяльність як:

- ✦ діяльність, у результаті якої народжується щось нове (новація), яке відзначається неповторністю та оригінальністю та якого до того не існувало в природі, суспільстві, з метою отримання комерційного та/або соціального ефекту;
- ✦ діяльність, що забезпечує створення та реалізацію (уведення в цивільний оборот) новацій (нововведень) і одержання на їхній основі практичного результату (нововведення) у вигляді нової продукції (товару, послуги), нового способу проведення (технології), а також реалізованих на практиці розв'язків (заходів) організаційного, виробничо-технічного, соціально-економічного й іншого характеру, що виявляють позитивний вплив на сферу проведення, суспільні відносини та сферу управління суспільством;
- ✦ діяльність, що забезпечує створення та реалізацію інновацій;
- ✦ сукупність заходів, спрямованих на створення, впровадження, поширення та реалізацію інновацій з метою отримання комерційного та/або соціального ефекту;
- ✦ вид діяльності, пов'язаний із трансформацією ідей (звичайно результатів наукових досліджень і розробок або інших науково-технічних досягнень) у технологічно нові або вдосконалені продукти або послуги, впроваджені на ринку, у нові або вдосконалені технологічні процеси або способи проведення (передачі) послуг, використані в практичній діяльності;
- ✦ діяльність, що спрямована на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг.

Отже, на основі аналізу підходів учених-економістів до визначення поняття інвестиційної та інноваційної діяльності, можна виділити основні їх ключові характеристики тлумачення. Для інвестиційної діяльності це такі:

- ✦ вкладення наявних ресурсів з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту;
- ✦ сукупність дій, скерованих на перетворення заощаджень в інвестиції;

- ✦ процес пошуку інвестиційних ресурсів, вибір ефективних об'єктів інвестування;
- ✦ важлива складова міжнародного руху капіталу та інше.

Для інноваційної діяльності це:

- ✦ впровадження науково-технічної новизни;
- ✦ здійснення наукової діяльності на відкриття нових властивостей оточуючого середовища;
- ✦ інновації мають бути наслідком як виробничих, так і невиробничих процесів і, відповідно, мати придатність;
- ✦ інновації та інноваційні процеси мають бути комерційно придатними для реалізації й ефективними.

Суб'єктами інвестиційно-інноваційної діяльності можуть бути громадяни та юридичні особи України й іноземних держав.

До прикладу, інвестори – суб'єкти інвестиційної діяльності, які приймають рішення про вкладення власних, позикових і залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування. Учасниками інвестиційної діяльності можуть бути громадяни та юридичні особи України, інших держав, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або на підставі доручення інвестора.

Статтею 4 Закону України «Про інвестиційну діяльність», визначено об'єкти інвестиційної діяльності:

- ✦ основні фонди;
- ✦ оборотні кошти;
- ✦ цінні папери (крім векселів);
- ✦ цільові грошові вклади;
- ✦ науково-технічна продукція;
- ✦ інтелектуальні цінності;
- ✦ інші об'єкти власності [1].

Статтею 5 Закону України «Про інноваційну діяльність» визначено суб'єкти інноваційної діяльності:

- ✦ фізичні та юридичні особи України;
- ✦ фізичні та юридичні особи іноземних держав;
- ✦ особи без громадянства, об'єднання цих осіб, які провадять в Україні інноваційну діяльність і залучають майнові та інтелектуальні цінності, вкладають власні чи запозичені кошти в реалізацію в Україні інноваційних проектів [2].

Можна зазначити, що інвестиційно-інноваційна діяльність – це сукупність практичних дій інвесторів та інноваторів, направлених на реалі-

зацію інвестицій в інноваційній сфері. Іншими словами, реалізація інвестиційної стратегії на етапах: трансформації існуючого продукту, випробувань, промислового освоєння, закріплення науково-технічної ідеї, винаходу, розробки та її впровадження у виробництво чи сферу послуг з метою досягнення соціального та економічного ефекту. Загалом термін «інвестиційно-інноваційна політика» почали застосовувати в нашій країні відносно недавно, особливо коли останніми роками влада шукає нові методи та інструменти реалізації управлінських рішень [9, с. 236].

У Законі України «Про інноваційну діяльність» наведено форми інвестиційної діяльності у сфері інновацій, тобто у сфері впровадження науково-технічних досягнень у виробництво, виробничі процеси, технології та виробничої та соціальної інфраструктури, а також нових видів техніки (рис. 1).

Інноваційна діяльність у країні є одним із головних напрямів розширення та збільшення капітальних інвестицій, упровадження нових технологій на підприємствах на основі науково-технічного прогресу, що зумовлює регулювання розвитку економіки, значне підвищення її ефективності [9, с. 236].

У наш час очевидна низька ефективність інвестиційної діяльності у сфері інновацій. Наслідки інноваційних змін не завжди можна передбачити. Суспільство сприймає нововведення з великою обережністю. Інноваційна стійкість може відрізнятись за ступенем її прояву залежно від масштабу інноваційних змін. На ефективність інвестиційної діяльності у сфері інновацій також вплинула економічна криза, яка знизилася інновації, що здійснювалися за рахунок державних коштів. Бар'єри, що виникають під час інноваційних змін, перешкоджають інноваційній діяльності фінансових компаній, перешкоджають створенню нових інституцій і формуванню інноваційних стратегій, перешкоджають розвитку суб'єктів, що реалізують інвестиційні проекти.

Сьогодні динаміка інвестицій в економіку нашої держави набрала позитивної тенденції. Динаміка капітальних інвестицій за джерелами фінансування протягом 2010–2019 рр. характеризується переважанням власних коштів підприємств і організацій, частка яких коливалася в межах 60–70% (табл. 1).

Структура капітальних інвестицій за видами активів характеризується переважанням

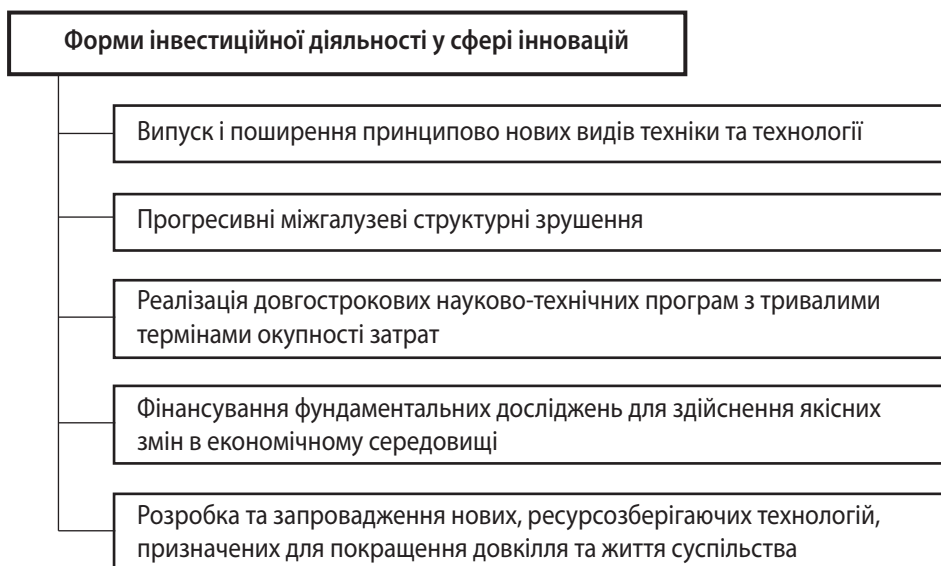

Рис. 1. Класифікація форм інвестиційної діяльності у сфері інновацій

Джерело: розроблено на основі [2].

Таблиця 1

Динаміка капітальних інвестицій в Україні за джерелами фінансування у 2010–2019 рр.

Джерело фінансування	Рік									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Усього, млрд грн	180,6	241,3	273,3	249,9	219,4	273,1	359,2	448,4	578,7	623,9
у т. ч. за рахунок (% до загального обсягу):										
державного бюджету	5,6	7,2	6,0	2,5	1,2	2,5	2,6	3,4	3,9	4,9
місцевих бюджетів	3,2	3,2	3,1	2,7	2,6	5,2	7,5	9,3	8,7	9,1
власних коштів підприємств та організацій	61,7	61,2	62,6	66,3	70,5	67,5	69,3	69,1	70,8	65,4
кредитів банків та інших позик	12,7	15,2	14,5	13,9	9,9	7,6	7,5	6,6	7,8	10,8
коштів іноземних інвесторів	2,0	2,1	1,8	1,7	2,6	3,0	2,7	1,4	0,3	0,7
коштів населення на будівництво житла	10,5	7,3	8,3	9,6	10,1	11,7	8,3	7,3	6,0	5,2
інших джерел фінансування	4,3	3,9	3,7	3,2	3,1	2,5	2,1	2,9	2,5	3,9

Джерело: розроблено за даними [10].

інвестицій у матеріальні активи (96–97%); за видами економічної діяльності – домінуванням інвестицій у промисловий сектор (майже 40%); за видами промислової діяльності – у переробну промисловість (41–54%); водночас найменше коштів інвестується у водопостачання, каналізацію, поводження з відходами – близько 1–2%.

Важливим також є визначення тенденцій інвестування основного капіталу, які загалом по Україні можна охарактеризувати такими даними (рис. 2).

У даному випадку видно, що переломним періодом був 2008 р., після якого немає чіткої динаміки у зростанні обсягів інвестицій в основний капітал. Хоча останніми роками і спостерігаються певні позитивні зміни, та у зв'язку із теперішньою складною економічною ситуацією значення даного показника не може досягнути докризового рівня.

Таким чином, оцінюючи ситуацію в інвестиційно-інноваційній сфері України, умовно можна

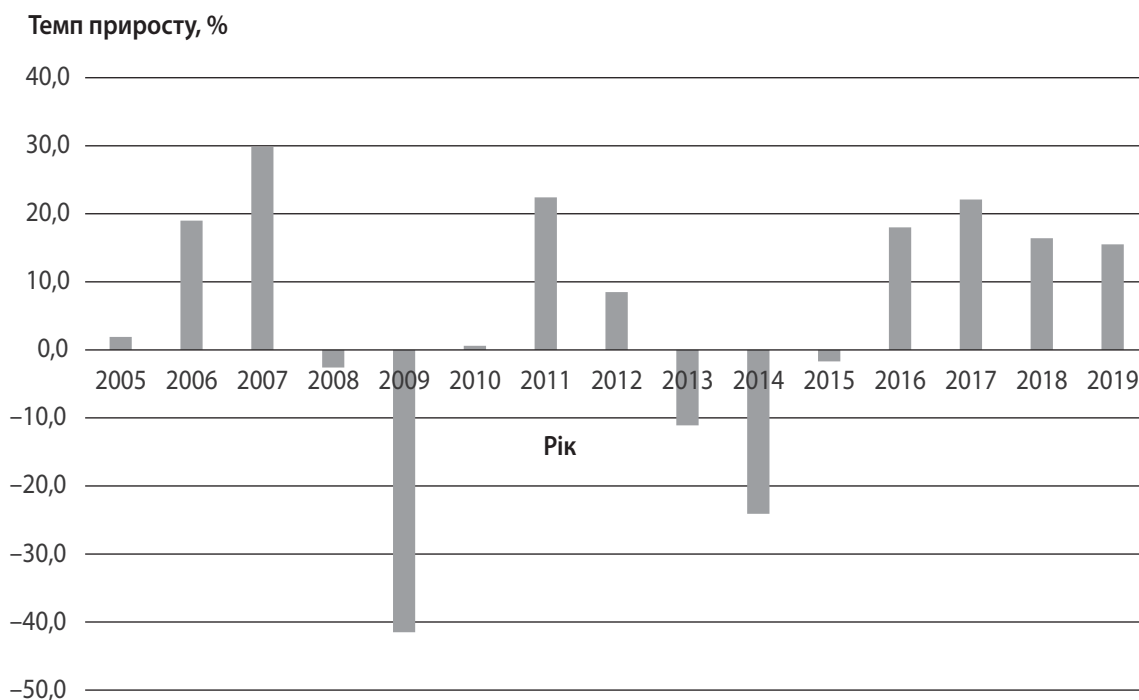

Рис. 2. Темп приросту інвестицій в основний капітал, % до попереднього року

Джерело: розроблено за даними [10].

сформувані чотири основні категорії проблем, які погіршують її розвиток:

- 1) нездатність державного апарату ефективно залучати фінансові ресурси, а також розпоряджатися ними. Звідси виникає друга категорія проблем;
- 2) дефіцит фінансових ресурсів та відсутність дієвих стимулів з боку держави;
- 3) недосконалість нормативно-правової бази;
- 4) низький інноваційний потенціал промислових підприємств та їх небажання до модернізації через низьку стимулювальну політику уряду.

ВИСНОВКИ

Отже, слід зазначити, що активізація інвестиційно-інноваційної діяльності потребує комплексного підходу. Для розбудови інвестиційно-привабливої інноваційної економіки насамперед слід чітко визначити державні пріоритети інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні та розробити всеохоплюючий комплекс заходів щодо сприяння її розвитку. Він має включати: фінансові та податкові важелі та стимули, кадрову підготовку фахівців, створення умов для проведення модернізації виробництва, залучення інститутів розвитку для реалізації інноваційних проектів і т. п. Якщо нехтувати проблемами розвитку інвестицій та інновацій в Україні й нада-

лі, загострюватимуться проблеми, що пов'язані з розвитком економіки, а це може призвести до поглиблення процесів деіндустріалізації та соціального напруження. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. Наказом МФУ 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
4. Гордієнко С. Інноваційна діяльність та право на інтелектуальну власність: теоретичні основи і правові регулятори: курс лекцій. Київ, 2018. 262 с.
5. Качур Р. П. Державне регулювання інвестиційної діяльності в трансформаційній економіці України: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03. Львів, 2015. 22 с.
6. Музиченко Т. О. Інвестиції та інвестиційна діяльність: понятійний апарат. *Сталий розвиток економіки*. 2014. № 3. С. 161–167.
7. Озерчук О. В. Сутність, роль та напрями державної фінансової політики регулювання інвестицій-

- ної діяльності в Україні. *Наукові праці НДФІ*. 2015. Вип. 1. С. 16–25.
8. Пшик Б. І. Теоретичні засади фінансового регулювання інноваційної діяльності в Україні. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2016. Вип. 26.6. С. 61–68. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2016/26_6/12.pdf
 9. Романчук З. Фінансовий механізм забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2014. № 31. Ч. 2. С. 235–241.
 10. Статистичний щорічник України за 2018 рік / за ред. І. Є. Вернера / Державна служба статистики України. Житомир : ТОВ «Бук-друк», 2019. 482 с. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/11/zb_yearbook_2018.pdf

REFERENCES

- Hordiienko, S. *Innovatsiina diialnist ta pravo na intelektualnu vlasnist: teoretychni osnovy i pravovi rehuliatory : kurs lektsii* [Innovation and the Right to Intellectual Property: Theoretical Foundations and Legal Regulators: A Course of Lectures]. Kyiv, 2018.
- Kachur, R. P. "Derzhavne rehuliuвання investytsiinoi diialnosti v transformatsiinii ekonomitsi Ukrainy" [State Regulation of Investment Activity in the Transformational Economy of Ukraine]: *avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.03*, 2015.
- [Legal Act of Ukraine] (1991). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2002). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2013). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
- Muzychenko, T. O. "Investytsii ta investytsiina diialnist: poniatynnyi aparat" [Investments and Investing Activities: Conceptual Apparatus]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 3 (2014): 161-167.
- Ozerchuk, O. V. "Sutnist, rol ta napriamy derzhavnoi finansovoi polityky rehuliuвання investytsiinoi diialnosti v Ukraini" [The Nature, Role and Priorities of the Government Financial Policy in the Area of Investment Activity Regulation in Ukraine]. *Naukovi pratsi NDFI*, no. 1 (2015): 16-25.
- Pshyk, B. I. "Teoretychni zasady finansovoho rehuliuвання innovatsiinoi diialnosti v Ukraini" [Theoretical Principles of Financial Regulation of Innovative Activity in Ukraine]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*. 2016. https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2016/26_6/12.pdf
- Romanchuk, Z. "Finansovyi mekhanizm zabezpechenia innovatsiino-investytsiinoi diialnosti v Ukraini" [Financial Mechanism for Innovation and Investment Activities in Ukraine]. *Formuvannia rynkovoї ekonomiky v Ukraini*, vol. 2, no. 31 (2014): 235-241.
- "Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2018 rik" [Statistical Yearbook of Ukraine for 2018]. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/11/zb_yearbook_2018.pdf